



Небанков финансов сектор: регулиране и надзор

14 април 2013 г.

Основа на законодателната процедура

- 4-степенна процедура за изработване, консултиране, приемане и прилагане на европейското право във финансовата сфера;
- **Цел** – да се преодолее бавния и неефективен законодателен процес в общността, неравномерното прилагане на европейското законодателство сред страните членки, бариерите пред единния пазар на финансови услуги;
- I ниво – Основни принципи на регулацията – Рамкови директиви от I ниво;
- II ниво – По-подробни технически норми – Директиви/ Регламенти прилагащи директивите от I ниво;
- III ниво – Прилагане на актовете – Надзорни мерки и процедури;
- IV ниво – Правоприлагане – Процедура по чл. 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз

Икономически
и финансов
комитет (ИФК)

Комитет по
финансови
услуги (КФУ)

Съвет на министрите
(ECOFIN)

Европейски
парламент



Работни групи
към Съвета

Парламентарни
комитети

Регулатори
“Ниво 2”
комитети

ЕС комитет по
ценни книжа
(ESC)

ЕС комитет по
застраховане и
професионални
пенсионни схеми
(EIOPC)

ЕС банков
комитет
(EBC)

ЕС комитет по
финансови
конгломерати
(FCC)

Надзорници
“Ниво 3”
комитети

Комитет на
ЕС регулатори
на ценни книжа
(CESR)

Комитет на
ЕС застрахователни
и пенсионни
надзорни органи
(CEIOPS)

Комитет на
ЕС банкови
надзорни органи
(CEBS)

Ниво 4

Процедура по правоприлагане на ЕК

Предимства

- Процедурата е много по-бърза;
- Ясно се определят отговорностите на всеки участник в процеса;
- Увеличава прозрачността на регулаторния процес;
- Насърчава хармонизирането на надзорните практики в Европа;
- Поощрява последователното прилагане на европейското право;
- Увеличава конкуренцията на европейския пазар;
- Увеличава ролята на пазарните участници в законодателния процес.

..... И НЕДОСТАТЪЦИ

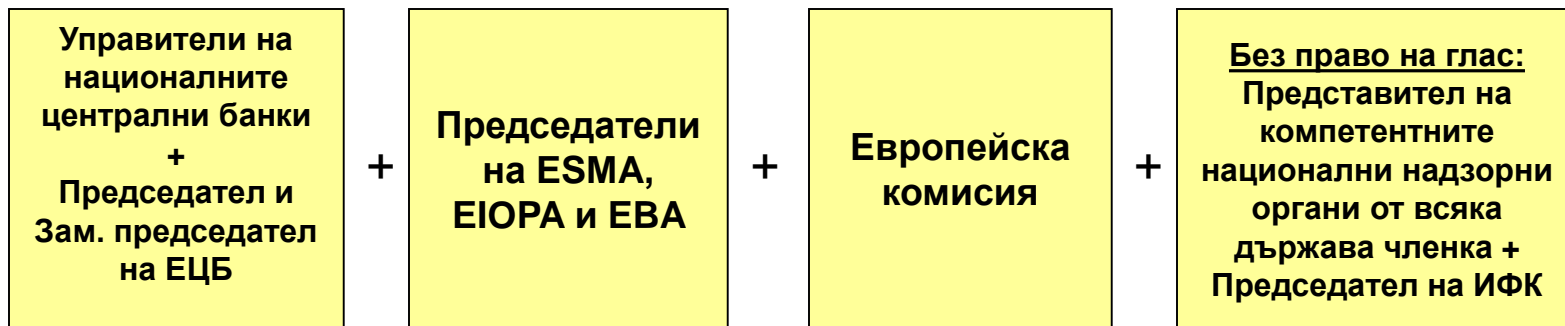
- Поставя акцента върху формалното законодателство, без да отчита различните практики и традиции на различните пазари;
- Не отчита разнообразието от надзорни правила и правомощия на надзорните органи в страните членки;
- Недостатъчен капацитет на комитетите от 3-то ниво в сравнение с отговорностите им;
- Недостатъчно адекватна рамка за надзор на макро ниво.

Недостатъци на надзорната системата в ЕС, установени в резултат на кризата

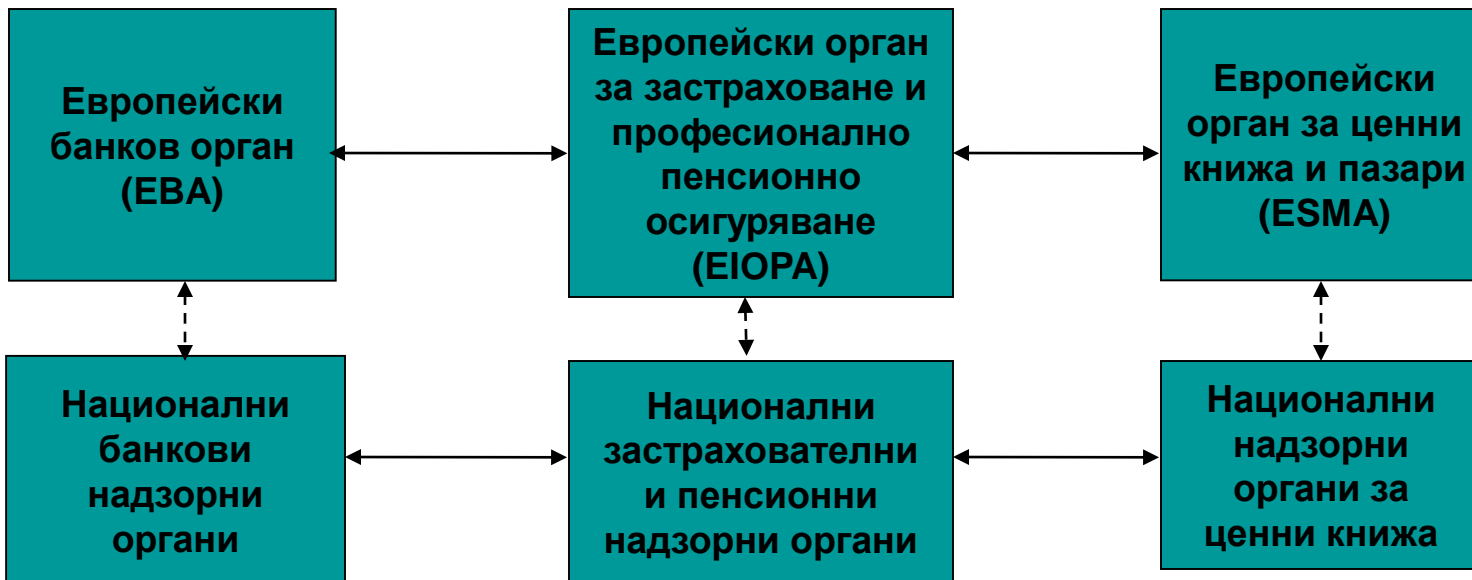
- Недостатъчна ефективност на регулаторната рамка, надзора и мерките за управление на кризи;
- Единен пазар е налице, финансовите институции оперират трансгранично, но надзорът остава на национално ниво, неравномерен и често некоординиран;
- Националните надзори на трансграничните групи трябва да си сътрудничат в надзорни колегии, но ако не постигнат съгласие в колегията, няма механизъм за разрешаване на споровете;
- Много технически правила се определят на ниво държава-членка и има значително разнообразие между различните страни;
- Дори когато правилата са хармонизирани, прилагането им може да е непоследователно;
- Фрагментираният надзор подкопава единния пазар, води до допълнителни разходи за финансовите институции и увеличава вероятността от провал на финансовите институции, потенциално водещ до допълнителна тежест за данъкоплатците.

Нова надзорна архитектура от 1 януари 2011 г.

Европейски съвет за системен риск (ESRB)



Европейската система за финансов надзор (ESFS)



Европейски съвет за системен риск (ЕССР)

- ЕССР отговаря за упражняването на пруденциален надзор на макроравнище върху финансовата система в рамките на Съюза, с оглед да допринесе за предотвратяване или намаляване на системните рискове за финансовата стабилност в Съюза;
- Събира и анализира цялата релевантна и необходима информация;
- Идентифицира и подрежда по приоритет системните рискове;
- Когато тези системни рискове се считат за значителни, издава предупреждения;
- Издава препоръки за коригиращи действия в отговор на идентифицираните рискове;
- Когато ЕССР установи, че може да възникне извънредна ситуация, той издава поверително предупреждение, адресирано до Съвета, и представя на Съвета оценка на ситуацията, за да може Съветът да прецени необходимостта от приемане на решение, адресирано до Европейските надзорни органи (ЕНО), в което да се посочи наличието на извънредна ситуация;
- Следи за предприемането на действия в отговор на предупрежденията и препоръките.

Европейски надзорни органи ЕВА, ESMA, ЕЮРА

- Разработват проекти за **правнообвързващи** технически стандарти, които след като бъдат одобрени от ЕК, ще отменят противоречащата им национална регулация;
- Приемат насоки и препоръки;
- Вземат **индивидуални решения, чиито адресати са националните компетентните органи;**
- В случаите, че националните компетентни органи не изпълняват решенията на Европейските надзорни органи, последните могат **да вземат индивидуални решения, чиито адресати са участниците на финансовите пазари;**
- Временно могат **да забранят или ограничат определени финансови дейности,** които представляват заплаха за правилното функциониране и за целостта на финансовите пазари;

Европейски надзорни органи ЕВА, ESMA, ЕІОРА

- Извършват медиация и уреждане на разногласия между компетентните органи и решават спорове в надзорните колегии;
- Организируют и извършват партньорски проверки на компетентните органи, включително предоставят указания и препоръки и определят най-добри практики;
- Насърчават защитата на потребители на финансови услуги;
- Събират информация от националните надзори и създават общодостъпни бази данни на регистрираните финансови институции и други регулирани лица и продукти;
- ESMA ще упражнява изключителни надзорни правомощия по отношение на структури, чиято дейност има общоевропейско значение.

Европейски органи в структурата Ламфалуси



Регулатори
“Ниво 2”
комитети

ЕС комитет по
ценни книжа
(ESC)

ЕС комитет по
застраховане и
професионални
пенсионни схеми
(EIOPC)

ЕС банков
комитет
(EBC)

ЕС комитет по
финансови
конгломерати
(FCC)

Надзорни
органи
“Ниво 3”

Европейски
орган за ценни
книжа и
пазари (ESMA)

Европейски орган
за застраховане и
професионално пен-
сионно осигуряване
(EIOPA)

Европейски
банков
орган
(EBA)

Ниво 4

Процедура по правоприлагане на ЕК

Най-активна законодателна дейност в областта на капиталовите пазари...

Причини:

- Чрез тях се мултиплицира ефекта на кризата;
- Има нехармонизирани области (агенциите за кредитен рейтинг, хедж фондовете, ОТС търговията, пазарната инфраструктура по приключване на сделки и др.)
- Голямо разнообразие на продукти, търговски практики и типове участници.

В резултат от финансовата криза се появяват следните нови регулации и промени в съществуващите такива, като акцентът пада върху пряко приложимите в националното законодателство Регламенти ...

ЕС директиви с предстоящо прилагане в българското законодателство

- Директива 2009/138/ЕО (Платежоспособност II)
Краен срок за транспониране: 30.06.2013 г.
- Директива 2011/61/ЕС относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове
Краен срок за транспониране: 22.07.2013 г.

Нови законодателни предложения на ниво ЕС (1)

- Предложение за Директива за пазарите на финансови инструменти, отменяща Директива 2004/39/ЕО (MIFID 2)
Дата на публикуване: 20.10.2011 г.
- Регламент за пазарите на финансови инструменти, изменящ EMIR (MIFIR)
Дата на публикуване: 20.10.2011 г.
- Предложение за Регламент за търговията с вътрешна информация и манипулиране на пазара (MAR)
Дата на публикуване: 20.10.2011 г.
- Директива за наказателните санкции за търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара (MAD)
Дата на публикуване: 20.10.2011 г.
- Предложение за Регламент относно подобряване на сетълмента на ценни книжа в ЕС и относно централните депозитари на ценни книжа
Дата на публикуване: 07.03.2012 г.

Нови законодателни предложения на ниво ЕС (2)

- Предложение за Директива относно обща система на данък върху финансовите сделки и за изменение на Директива 2008/7/ЕО
Дата на публикуване: 30.09.2011 г.
- Предложение на Регламент за изменение и допълнение на Регламента за агенциите за кредитен рейтинг
Дата на публикуване: 15.11.2011 г.
- Предложение за Директива за изменение на Директивата за прозрачността и на Директива 2007/14/ЕО, прилагаща Директивата за прозрачността
Дата на публикуване: 25.11.2011 г.
- Предложение за Регламенти относно европейските фондове за рисков капитал (EU Venture Capital Funds) и относно европейските фондове за социално отговорно предприемачество (EU Social Entrepreneurship Funds)
Дата на публикуване: 07.12.2011 г.

Нови законодателни предложения на ниво ЕС (3)

- Предложение за Директива за изменение на Директива 2009/65/ЕО по отношение на депозитарните функции, политиката за възнагражденията и санкциите (UCITS V)

Дата на публикуване: 03.07.2012 г.

- Предложение за Регламент относно основните информационни документи за инвестиционни продукти (PRIIPS)

Дата на публикуване: 03.07.2012 г.

- Предложение за Директива относно застрахователното посредничество

Дата на публикуване: 03.07.2012 г.

Предложение за Директива за пазарите на финансови инструменти, отменяща Директива 2004/39/ЕО и за Регламент за пазарите на финансови инструменти, изменящ EMIR (MIFID 2 & MIFIR)

Форма: Директива и регламент- голяма част от разпоредбите, (включително и дефинициите) са в Регламента, т.е. те са пряко приложими. Режимът на санкциите е уреден в Директивата.

Нови моменти:

- Предлага се нова категория места за търговия, освен съществуващите в момента регулиран пазар и MTF – организирана система за търговия (ОСТ/OTF). Дефиницията на OTF е изключително широка с цел да обхване всички възможни нововъдения на финансовите пазари. Съгласно определението OTF е система или механизъм, които не са регулиран пазар или MTF, управлявани са от ИП или пазарен оператор и в които многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба могат да взаимодействат в системата по начин, който води до сключването на сделки с финансови инструменти;
- Уеднаквяват се изискванията към всички места за търговия – всички са регулирани от директивата и трябва спазват определени изисквания за разкриване на информация и за намаляване на конфликтите на интереси;

Предложение за Директива за пазарите на финансови инструменти, отменяща Директива 2004/39/ЕО и за Регламент за пазарите на финансови инструменти, изменящ EMIR (MIFID 2 & MIFIR)

Нови моменти:

- Разширяване на изискванията за прозрачност преди и след търговията и по отношение на недяловите инструменти. До момента тези изисквания се отнасяха само до сделките с акции. След влизането в сила ще се отнасят и до сделки с дългови инструменти, деривати и структурирани финансови инструменти, търгувани на всички места за търговия;
- Въвеждане на хармонизация по отношение на санкциите - хоризонтална инициатива на Европейската комисия чрез въвеждане на минимални нива на санкциите и правомощията в инструментариума за въздействие на националните органи за надзор. Например разглежда се възможността са въвеждане на минимален максимум от 5 000 000 евро;

Предложение за Регламент за търговията с вътрешна информация и манипулиране на пазара и за Директива за наказателните санкции за търговия с вътрешна информация и манипулиране на пазара (MAD & MAR)

- **Предложение за Директива относно наказателните санкции за злоупотреба с вътрешна информация и манипулиране на пазара:**

Двете нарушения (злоупотреба с вътрешна информация и манипулирането на пазара) — се определят като престъпни деяния, които следва да се разглеждат така от държавите-членки, ако са извършени умишлено. Държавите-членки следва да гарантират, че наказателните санкции, наложени за тези нарушения, са ефективни и пропорционални и имат възпиращ ефект.

- **Предложение за Регламент относно злоупотребата с вътрешна информация и манипулирането на пазара**

Цел:

Синхронизирането на законодателството с развитието на пазара, което да актуализира и укрепи правната рамка

Обхват:

- препраща към списъка с финансови инструменти на предложението за директива MIFID;
- включват се новите платформи за търговия (MTF, OTF), извънборсовата търговия и новите технологии, каквато е високочестотната търговия;

Надзорни правомощия:

- засилват се правомощията на регулаторните органи за разследване и санкциониране:
- въвежда се нов вид нарушение - „опит за манипулиране на пазара“;
- предлагат се общи принципи за размерите на глобите - те следва да бъдат не по-ниски от печалбата, реализирана чрез пазарна злоупотреба.

Предложение за Регламент относно подобряване на сетълмента на ценни книжа в ЕС и относно централните депозитари на ценни книжа

- **Обхват:** Всички депозитари на ценни книжа;
- **Цел:** Да се повиши сигурността на сетълмента в ЕС като всички ценни книжа се дематериализират, хармонизира се цикълът на сетълмента на T+2 и се хармонизира режимът на санкции при неуспешен сетълмент;
- Лицензиране и надзор на централните депозитари, основни и допълнителни услуги на ЦД;
- Изисквания към ЦД за организацията им , извършване на дейност, услуги, капитал, връзки с други ЦД;
- Достъп до услугите на ЦД на емитенти, други ЦД, други видове пазарна инфраструктура (ФБ, CCPs)
- Агенти по сетълмента;
- Хармонизиране на санкциите

Агенции за кредитен рейтинг (АКР)

- Регламент № 1060/2009 за АКР – регистрацията и надзорът на АКР се осъществява от националните компетентни органи;
- Регламент № 513/2011 за изменение на Регламент № 1060/2009 – от 1.07.2011 г. регистрацията и надзорът на АКР се прехвърля на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA);
ESMA е единствения Орган, който има преки надзорни правомощия.
- Предложение за Регламент за изменение на Регламент № 1060/2009 за АКР;
- Предложение за Директива за изменение на UCITS IV и на AIFMD;
- Дата на публикуване: **15.11.2011 г.**

Нови моменти в двете предложения:

- финансовите институции да правят своя собствена оценка на кредитния риск, за да не разчитат изключително или механично на външните кредитни рейтинги за оценка на кредитното качество на активи;
- разширяване на обхвата - включва рейтинговите перспективи;
- гражданска отговорност на агенциите за кредитен рейтинг в случай, че те нарушават умишлено или поради груба небрежност Регламента относно АКР, като по този начин нанасят вреди на даден инвеститор, който е разчитал на кредитните рейтинги, осигурявани от съответната АКР, ако въпросното нарушение е повлияло на кредитния рейтинг.

Предложение за Директива за изменение на Директивата за прозрачността и на Директива 2007/14/ЕО, прилагаща Директивата за прозрачността

- Дата на публикуване: **25.11.2011 г.**
- Нови моменти в предложението:
 - Премахване на изискването за публикуване на тримесечни отчети;
 - Сумиране на притежаваните акции с притежаваните финансови инструменти при изчисляването на праговете за уведомяване за притежавани значителни дялове. Определението за финансов инструмент в директивата следва да обхване всички инструменти с икономически ефект, подобен на притежаването на акции и права за придобиването им, независимо дали дават право за извършване на сепълмент чрез доставка на базовите ценни книжа или не;
 - Разработване от страна на ESMA на проекти на регулаторни технически стандарти относно функционирането на централен портал за достъп до регулирана информация на равнище ЕС;
 - Огласяване на санкциите, освен в някои точно определени случаи;
 - Правомощия на националните компетентни органи да прекратяват упражняването на право на глас на емитент, който е нарушил правилата за уведомяване за притежавани значителни дялове.

Предложение за Регламенти относно европейските фондове за рисков капитал (EU Venture Capital Funds) и относно европейските фондове за социално отговорно предприемачество (EU Social Entrepreneurship Funds)

- Дата на публикуване: **25.11.2011 г.**
- Основни характеристики:
 - минимум 70 % от набрания капитал трябва да бъде инвестиран в инструментите и дружествата, изрично посочени в регламентите;
 - фондовете не могат да използват ливъридж;
 - VCF могат да инвестират единствено пряко в собствен или хибриден капитал на МСП (т.е. предоставят „свеж капитал“); EuSEF могат да инвестират в капиталови и дългови ценни книжа, издадени от социално отговорни дружества, да им предоставят заеми и да придобиват дялове или акции от други EuSEF
- Обхват - всички мениджъри, които управляват портфейли на съответните видове фондове на стойност до 500 млн. евро, т.е. регламентът допълва AIFMD;
- Категории допустими инвеститори във фондовете:
 - професионални инвеститори съгласно определението в MiFID;
 - някои други традиционни инвеститори в такива типове фондове (размер на инвестицията мин. 100 хил. евро).

Предложение за Директива за изменение на Директива 2009/65/ЕО (UCITS IV)

Дата на публикуване: **03.07.2012 г.**

Цели на предложението:

- точно определяне на задачите и отговорностите на депозитарите, които действат от името на UCITS;
- ясни правила относно възнагражденията на управителите на UCITS - начинът, по който те са възнаграждавани, следва да не насърчава прекомерното поемане на рискове. Политиката за възнагражденията трябва да бъде по-тясно свързана с дългосрочните интереси на инвеститорите и постигането на инвестиционните цели на UCITS;
- общ подход за санкционирането на основни нарушения на правната рамка за UCITS.

Предложение за Регламент относно основните информационни документи за инвестиционни продукти (PRIIPS)

Дата на публикуване: **03.07.2012 г.**

Цели на Регламента:

- Подобряване на качеството на информацията, предоставяна на потребителите, когато те обмислят възможността за инвестиции;
- Стандартизиране на формата на предоставяната информация за улесняване на сравнението между различни инвестиционни продукти – “Документ с ключова информация“;
- Информацията да бъде поднасяна кратко, ясно, разбираемо и просто, в съобразен с потребителите вид.

Лица, за които се отнася: всеки създател на инвестиционни продукти (пр. управители на инвестиционни фондове, застрахователи, банки) трябва да разработва такъв документ за всеки свой продукт.

Предложение за Директива отменяща Директива 2002/92/ЕС за застрахователното посредничество

Дата на публикуване: **03.07.2012 г.**

Цели на Регламента:

- Прилагане на една и съща степен на защита на потребителите, независимо от канала, по който потребителите купуват застрахователен продукт;
- Предварително предоставяне на потребителите на ясна информация за професионалния статус на лицето, което продава застрахователния продукт;
- По-ефективно справяне с рисковете от конфликти на интереси, включително за разкриване на възнагражденията, получавани от продавачите на застрахователни продукти;
- Предоставяне на честни професионални съвети при продажби на застрахователни продукти;

Регламент 236/2012 относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (1)

Влизане в сила: 1 ноември 2012 г.

Обхват: Всички финансови инструменти, дефинирани в MiFID (съответно в ЗПФИ), които са допуснати до търговия в ЕС, включително когато тези инструменти се търгуват ОТС.

Задължени лица: Всички физически и юридически лица, които имат нетни къси позиции в акции, в държавни дългови инструменти и суапи за кредитно неизпълнение по държавни дългови инструменти.

Задължения и ограничения:

- **Забрана за сключване на непокрити къси продажби** на акции, на държавни дългови инструменти и на непокритите суапи за кредитно неизпълнение по държавни дългови инструменти!

Регламент 236/2012 относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (2)

Задължения и ограничения (продължение):

При позиции в акции:

- Задължение за разкриване на информация на **националния надзорен** орган- нетна къса позиция по отношение на емитирания акционерен капитал на дружество в размер **0,2 %** и всеки **0,1 %** над този процент;
- Задължение за разкриване на информация на **публиката**- нетна къса позиция по отношение на емитирания акционерен капитал на дружество в размер **0,5 %** и всеки **0,1 %** над този процент;

Регламент 236/2012 относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (3)

Задължения и ограничения (продължение):

При позиции в държавни дългови инструменти:

- Прагове за уведомяване на **националния надзорен орган**- нетна къса позиция по отношение на емитирани държавни дългови инструменти в размер **0,1 %**, който се прилага при обща стойност на емитираните и неизкупени обратно държавни дългови инструменти е **до 500 млрд. евро**, както и всеки **0,05 %** над този процент (*какъвто е случаят с българските ДЦК*);
- Прагове за уведомяване на **националния надзорен орган**- нетна къса позиция по отношение на емитирани държавни дългови инструменти в размер **0,5 %**, който се прилага при обща стойност на емитираните и неизкупени обратно държавни дългови инструменти е **над 500 млрд. евро** или когато за конкретните инструменти съществува ликвиден фючърсен пазар, както и всеки **0,25 %** над този процент;
- Задължение за разкриване на информация на **публиката** за нетна къса позиция по отношение на емитирани държавни дългови инструменти – **няма**.

Регламент относно сделките с извънборсови деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (EMIR)

Влизане в сила: 16.08.2012 г.

Цели на Регламента:

- Повишаване на прозрачността при търговията на извънборсовите пазари на деривати;
- Намаляване на кредитния риск от насрещната страна, който се наблюдава при търговията с извънборсови деривати;
- Намаляване на оперативния риск, свързан с извънборсовите деривати.

Лица, за които се отнася: Всички финансови и нефинансови контрагенти, страна по сделка с извънборсови деривати, централни контрагенти (ЦК) и регистри на трансакции (РТ).

Задължения и изисквания:

- **Задължителен клиринг** през централен контрагент на всички стандартизирани извънборсови деривати, които отговарят на критериите за клиринг чрез ЦК;
- Националните надзорни органи са отговорни за разрешаването за извършване на дейност и надзор на ЦК (к-лови изисквания – EUR 7.5 млн);
- Изисквания към контрагентите по сделките и ЦК за **отчитане на детайлите по всички договори с деривати**, по които те са страна, на регистри на трансакции, с цел повишаване на прозрачността;
- ESMA е отговорната институция за разрешаването за извършване на дейност и надзор на РТ.

Защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти (ЕС контекст)

Предложение за Директива за алтернативно решаване на спорове (АРС)

Дата на публикуване: **29.11.2011 г.**

Цели на Директивата:

- структурите за АРС да отговарят на определени критерии за качество, т.е. да разполагат с добра квалификация, да предлагат безпристрастност, прозрачност, ефективност и справедливост;
- предприятията да информират потребителите относно структурата за АРС, която може да разгледа евентуален договорен спор между двете страни;
- структурите за АРС да решават споровете в рамките на 90 дни.

Обхват: всички спорове между потребител и търговец, възникващи при продажбата на стоки или предоставянето на услуги

Защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти (ЕС контекст)

Предложение за Регламент за онлайн решаване на потребителски спорове

Дата на публикуване: **29.11.2011 г.**

Цели на Регламента:

- Единен портал за достъп за онлайн решаване на спорове във връзка с покупки, извършени онлайн в друга държава от ЕС.
- Порталът да препраща автоматично жалбата на потребителя на компетентната национална структура за APC;
- Порталът да посредничи за решаването на спора в рамките на 30 дни.

Обхват: договорни спорове, възникнали при трансграничната продажба на стоки или предоставяне на услуги онлайн между потребители и търговци

Защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти (ЕС контекст)

Мрежа FIN-NET



- Мрежа за извънсъдебно разрешаване на спорове в държавите членки на Европейското икономическо пространство между потребители и доставчици на финансови услуги (пр. банки, застрахователни компании, инвестиционни фирми и др.);
- Членовете ѝ предоставят на потребителите бърз достъп до и информация относно възможните извънсъдебни процедури за **трансгранични случаи**;

Защита на потребителите на небанкови финансови услуги и продукти в България

Основни приоритети на Комисията за финансов надзор:

- защита на интересите на инвеститорите, застрахованите и осигурените лица;
- осигуряване на стабилност, прозрачност и доверие на финансовите пазари.

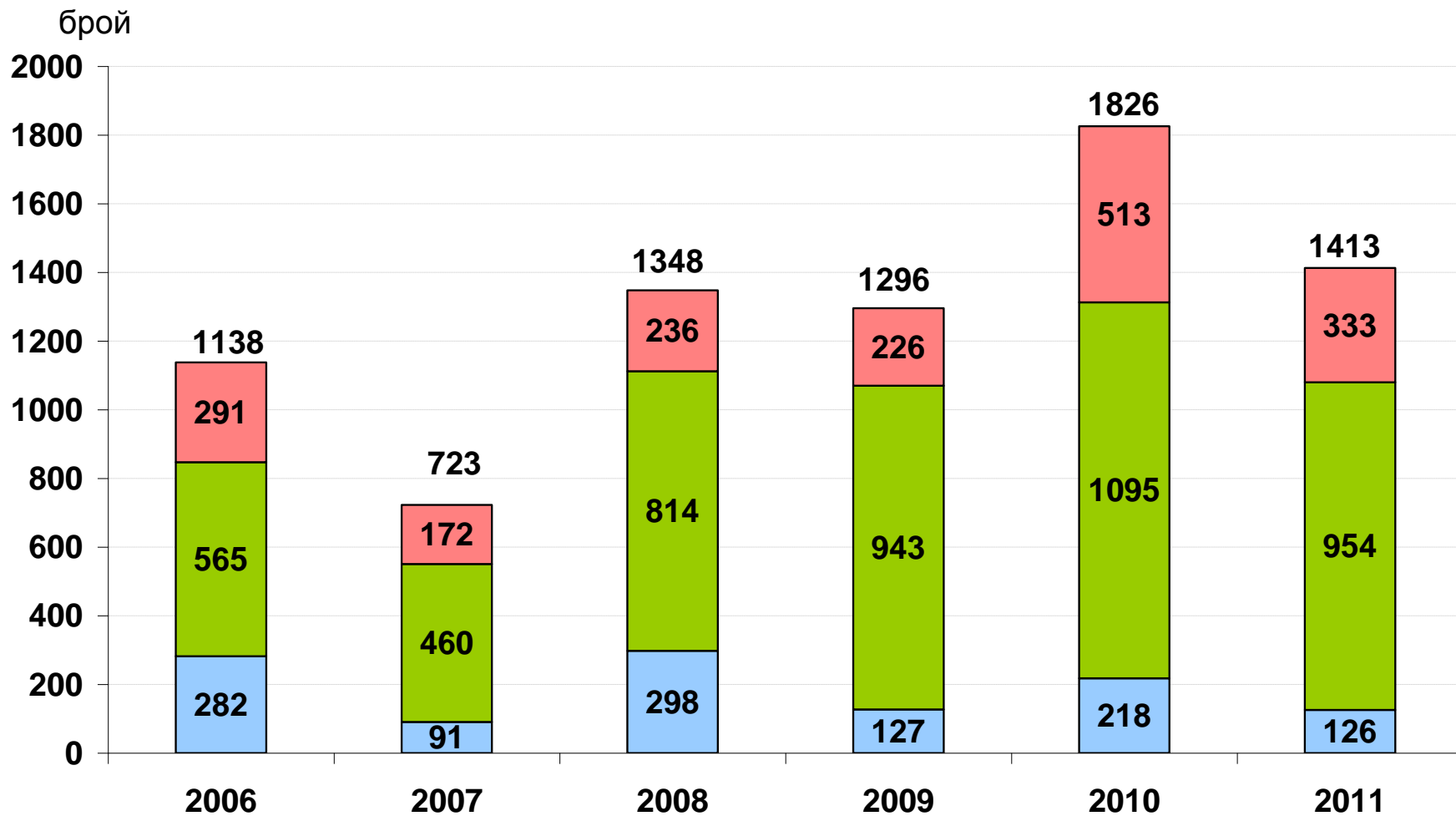
Основно правомощие на КФН за постигане на своите приоритети е правото на **налагане на принудителни административни мерки и административни наказания** при установяване на нарушения на нормативната уредба.



Подаване на жалби в КФН

- **Жалбата - начин за сезиране на КФН за стартиране на разследване;**
- Подава се писмено в КФН (вкл. по ел. път), придружена с доказателства;
- КФН изисква нужната информация от поднадзорните лица;
- Издава акт за установяване на нарушение;
- Може да издаде наказателно постановление при извършено нарушение на нормативната рамка;
- При престъпление по Наказателния кодекс, административното производство се спира и случаят се предава на прокурор;
- Указателен срок за изготвяне на отговор – 1 месец;

Подадени жалби в КФН



Източник: КФН. ■ Инвестиционен пазар ■ Застрахователен пазар ■ Осигурителен пазар

Подаване на жалби в застраховател

- Нови Насоки на ЕІОРА относно разглеждането на жалби от застрахователни предприятия (14.06.2012 г.):
 - наличие на функция във всеки застраховател за управление на жалби (справедливо разглеждане на жалбите и идентифициране и смекчаване на конфликтите на интереси);
 - задължение за докладване относно жалбите на КФН или на Омбудсмана;
 - задължение за анализиране и последващо коригиране на първопричините на жалбите;
 - предоставяне на информация относно начините за подаване на жалби, сроковете, процеса на разглеждане;
 - предоставяне на отговор без излишно забавяне;
 - при незадоволителен за потребителя отговор, застрахователят е длъжен да му посочи другите възможности за защита на неговите интереси.

Попечителски съвети на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ФДЗПО).

Консултативни съвети на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване (ФДДПО)

- Представяват и защитават интересите на осигурените лица и на пенсионерите във ФДЗПО и ФДДПО;
- Учредяват се към всеки един фонд;
- Равен брой представители на синдикатите и на организациите на работодателите и един представител на пенсионноосигурителното дружество;
- Предложенията и решенията на попечителския съвет имат препоръчителен характер за пенсионноосигурителното дружество;
- Разглеждат жалби, молби и сигнали, свързани с нарушения на правата на осигурени лица и пенсионери в съответния фонд, и съдейства за уреждане на възникнали спорове;
- Информират незабавно КФН при основателно съмнение за извършени нарушения на осигурителното законодателство от страна на пенсионноосигурителното дружество.

Извънсъдебно разрешаване на спорове (1)

- Помирителни комисии към Комисията за защита на потребителите - въпреки че няма специализиран орган за извънсъдебно решаване на спорове във финансовия небанков сектор, такава възможност се предоставя от общата нормативна рамка за защита на потребителите;



Извънсъдебно разрешаване на спорове (2)



➤ Закон за медиацията:

- Медиация - доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице (медиатор) подпомага спорещите страни да постигнат споразумение;
- Предмет - граждански, търговски, трудови, семейни и административни спорове, свързани с права на потребители, и други спорове между физически и/или юридически лица, включително и презгранични;
- Постигнатото споразумение по правен спор **има силата на съдебна спогодба** и подлежи на одобрение от районните съдилища в страната.

Глобални тенденции в областта на защита на потребителите и повишаване на финансовата грамотност

- Организация за икономическо сътрудничество (ОИСР):
 - Добри практики за финансово образование и повишаване на информираността (2005 г.);
 - Международна мрежа за финансово образование (2008 г.);
 - Общи принципи на защита на потребителите на финансови услуги (14-15 октомври 2011 г.).
- Световна банка:
 - Доклад за извършен диагностичен преглед на защитата на потребителите в България и на финансовата им компетентност (2009 г.);
 - Глобална програма за защита на потребителите и финансова грамотност (2010 г.);
 - Проект “Добри практики в областта на защита на потребителите на финансови услуги”.
- Други международни организации, ангажирани с инициативи в областта на защита на потребителите на финансови услуги:
 - Международната организация на потребителите;
 - Консултативна група за помощ срещу бедността (Consultative Group to Assist the Poor).

Инициативи на Комисията за финансов надзор (1)

- Програма за защита на потребителите на финансови услуги и повишаване на финансовата грамотност на обществото (2012 г. -2015 г.)

Основни цели на програмата:

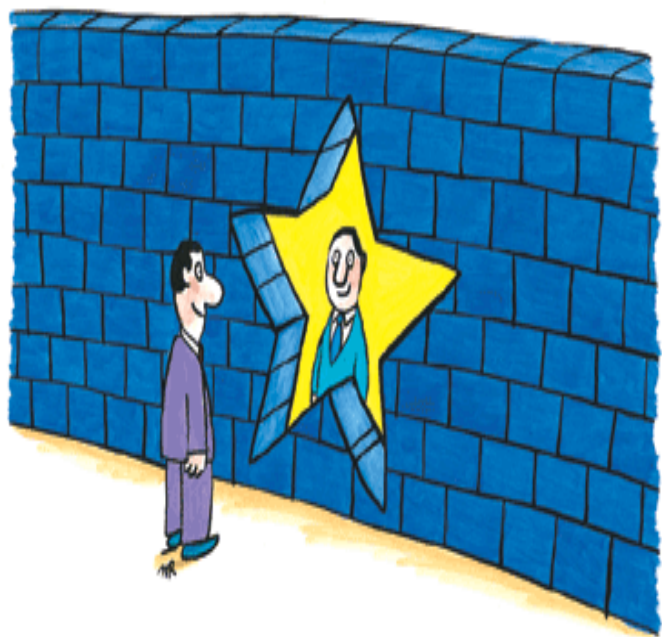
- Своевременно и адекватно прилагане на механизмите и инструментариума за защита на потребителите чрез промяна на надзорните практики и регулаторната рамка;
- Повишаване на ефективността на дейността, свързана с потребителски жалби и сигнали;
- Разработване на политика за повишаване на финансовата грамотност и култура на потребителите на услуги и продукти, предоставяни от финансовите пазари;
- Повишаване на обществената информираност чрез предоставяне на ясна и достъпна информация за изграждане на доверие във финансовите пазари и дейността на Комисията.

Инициативи на Комисията за финансов надзор (2)

- **Национална стратегия за потребителска информираност и защита в сферата на финансовите услуги (срок 2013 г.)**
- **Междуинституционален Комитет (КФН, БНБ, КЗП, МФ, Президент) за съвместна дейност със Световната банка.**

Дейности:

- **инициативи във връзка със защитата на потребителите на финансови услуги;**
- **подобряване на ефективността на съществуващите механизми за извънсъдебно решаване на потребителски спорове;**
- **предприемане на ефективни мерки и организиране на мероприятия за повишаване на финансовата грамотност на потребителите.**



- Благодаря за вниманието!

<http://www.fsc.bg/>

www.tvoitefinansi.bg